

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра зарубіжної літератури

Силабус курсу
Міжвидова компаративістика

Обсяг	3 кредити, 90 годин
Семестр, навчання	рік 2-й, 1-й рік навчання
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Войтенко Леся Іванівна, д. філол. н., професор
Контактний телефон	+380 96 237 89 42
Е-mail	zarlit@onu.edu.ua
Робоче місце	Ауд. 94, 105
Консультації	Згідно з графіком консультацій

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація здійснюється за вказаним e-mail, в Телеграм за вказаним телефоном та під час зустрічей.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Міжвидова компаративістика» є вибірковою.

Метою ознайомити здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти із сучасними тенденціями розвитку синтетичних форм мистецтва і з методами їх аналізу у просторі інтердисциплінарності; передбачається осмислення проблем міжвидової компаративістики, способів порівняння різних видів мистецтва.

Завдання: оволодіння здобувачами вищої освіти основами історії та теорії порівняльного літературознавства (компаративістики); з'ясування специфічних ознак міжвидової компаративістики, формування у студентів умінь аналізу близьких за тематикою творів, здійснених у різних видах мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основи теоретичної бази та термінологічний апарат навчальної дисципліни;
- історію формування та існування компаративістики (й міжвидової компаративістики) у межах загального літературознавства;
- експресивні, емоційні, логічні засоби відображення у творах мистецтва;
- основні напрями сучасного літературознавства у просторі порівняльного літературознавства (компаративістики);
- базові методології міжвидових порівнянь на основі кількох видів мистецтва;

вміти:

- осмислювати літературу, мистецтво як полісистему, розуміти еволюційний шлях їх розвитку;

- аналізувати художні витвори мистецтва у загальнокультурному і порівняльно-історичному просторі;
- виявити знання основних теоретичних понять та положень у галузі міжвидової компаративістики, вільно оперувати спеціальною літературознавчою та мистецтвознавчою термінологією;
- демонструвати навички порівняльного аналізу літературних та інших мистецьких творів різних авторів;
- застосовувати ефективні методи дослідження у межах порівняльного літературознавства і міжвидової компаративістики для вирішення професійних завдань.

ОПИС КУРСУ

Методи та форми навчання

Курс викладений у формі лекцій (16 год. / 10 год.) та практичних (14 год. / 10 год.), а також організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти (60 год. / 76 год.).

Словесні: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: ілюстрація (мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень.

Практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, виконання самостійних завдань, робота з джерелами художньої, наукової літератури та мас-медійними джерелами.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Міжвидова компаративістика і принципи пізнання та аналізу модифікованих об'єктів мистецтва

Тема 1. Вступ. Загальне поняття про компаративістику як галузь літературознавства.

Тема 2. Історія компаративістики та її провідні школи

Тема 3. Класики і сучасники у процесі розвитку теорії інтердисциплінарності.

Тема 4. Інтердисциплінарність (кросдисциплінарність) як провідна ознака розвитку сучасного мистецтва.

Тема 5. Основні принципи зіставлення модифікованих об'єктів мистецтва.

Тема 6. Проблема «посередника» й «відриву комунікації» в порівняльному літературознавстві.

Тема 7. Література і мистецтво ХХ–ХХІ ст. у системі порівняльних стратегій.

Тема 8. Єдність і порушення єдності у синтетичних сполуках.

Рекомендована література

Основна

1. Генералюк Л. Шляхи формування інтермедіальних досліджень. *Слово і час*. 2020. №3 (711). С. 3-27. URL: <https://il-journal.com/index.php/journal/article/download/972/846/>

2. Іванишин П. В. Теорія інтертекстуальності : спроба розрізнення. *Парадигма сучасного літературознавства: світовий контекст*. Вип. 16. Київ, 2013. С. 53-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fils_2013_16_9
3. Наливайко Д. *Теорія літератури й компаративістика*. Київ, 2006. 348 с.
4. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. *Література на полі медій*. Серія «Теоретичні РЕвізії». Зб. третій. Київ, 2018. С. 12-49. URL: <http://www.ilnan.gov.ua/media/k2/attachments/literatura-media.pdf>
5. Савчук Г. О. «Інтермедіальність» як категорія літературознавства й медіології. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія "Філологія". 2019. №81. С. 15-18. URL: <https://periodicals.karazin.ua/philology/article/download/14082/13244/>
6. Циховська Е. Теоретичні дилеми поняття інтермедіальності. *Слово і час*. 2014. №11. С. 49-58. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/15270/3>

Додаткова

1. Бровко О. О. *Основи компаративістики* [навчально-методичний посібник]. Луганськ, 2012. 216 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5523/1/O_Brovko_POSIBNYK_GI.pdf
2. Будний В., Ільницький М. Компаративістика на міждисциплінарному перехресті. *Порівняльне літературознавство* [навч. посібник]. Київ, 2008. С. 279-282.
3. Маценка С. П. Методологічні проблеми міжмистецького порівняння. *Султанівські читання: зб. статей*. Івано-Франківськ, 2016. № 5. С. 7–19. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/10035?locale=uk>

Електронні інформаційні ресурси

Нормативна база; джерела Інтернет.

Наукова бібліотека ОНУ: загальний електронний каталог НБ ОНУ – <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnyj-katalog/>

інформаційно-бібліографічний відділ НБ ОНУ – <http://lib.onu.edu.ua/ru/virtualnaya-spravochnaaya-sluzhba/>

Електронна бібліотека "УКРАЇНІКА" <http://irbis-nbuv.gov.ua>

Електронні підручники з зарубіжної літератури для вузів. – <http://www.gumfak.ru/zarub.shtml>

Електронна бібліотека дисертацій <https://www.dissercat.com>

ОЦІНЮВАННЯ

У ході поточного контролю здобувач може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
100	100	100	100	100	100	100	100	

Самостійна робота

Теми рефератів та презентацій

1. Байронівські мотиви у творчості Ежена Делакруа («Свобода, що веде народ на барикади»).
2. Живопис Ф. Гойї у романі Л. Фейхтвангера «Гойя, або Тяжкий шлях пізнання».
3. Тема живопису в роботі теоретика Прерафаелітів Д.Г. Россеті «Рука і душа».
4. Мопассан та Ренуар: особливості імпресіоністичного відображення світу.
5. Творчість українського «миріскусника» Г.І. Нарбута (живопис, графіка, прикладне мистецтво).
6. Ромео і Джульєтта в кіноверсії Франко Дзеффиреллі (1968).
7. Ромео і Джульєтта в кіноверсії Карло Карлеї (2013).
8. Моцарт і Сальєрі у фільмі Мілоша Формана «Амадео»: особливості інтерпретації п'єси Пітера Шеффера.
9. Інтерпретація живопису Амадео Модільяні у фільмі Міка Девіса «Модільяні».
10. Експресіонізм у живописі Західної Європи: "Крик" Едварда Мунка – "Динамізм автомобіля" Луїджі Руссоло.
11. Експресіонізм у європейській літературі та у живописі: Франц Кафка й Анрі Матісс.
12. Поетичний експресіонізм Гарсія Лорки у живописі Р.Фалька.
13. Постмодерна складова екранізації «Анни Кареніної» Тома Стоппарда.
14. Реаліті-шоу як зразок масової культури: переваги і недоліки такого жанрового синтезу.
15. Сучасний поп-арт (новий реалізм): «Венера Боттічеллі» Енді Ворхола.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ПОЛІТИКА КУРСУ визначається нормативними документами/ Положеннями, які є чинними в ОНУ імені І. І. Мечникова.

Політика щодо дедайннів та перескладання

Відвідування занять є обов'язковим, пропуски при наявності лікарняного відпрацьовуються за домовленістю з викладачем до дати заліку. Перескладання заліку встановлюється деканатом.

Запізнення на заняття через поважні причини, які не мають систематичного характеру, передбачені.

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника;

- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;

- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукових досліджень), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;

- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;

- відрахування з Університету.

Мобільні пристрої: використання під час занять не заохочується, окрім випадків, пов'язаних з роботою на занятті.

Поведінка в аудиторії: згідно академічних норм, усі прояви неповаги чи булінгу є неприйнятними.